

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/274/2021
Identifikačné číslo spisu:	5813204199
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:5813204199.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ R. N., bývajúcej v D., S. S. XXX/XX a 2/ S. N., bývajúceho v D., S. S. XXX/XX, zastúpených advokátkou JUDr. Michaelou Pagáčikovou, Advokátska kancelária so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 1710, proti žalovaným 1/ C. V., bývajúcemu v D. XXX, 2/ Z. X., bývajúcej v K., Q. XXX/X, 3/ F. V., bývajúcemu v R., K. XXX, 4/ A. V., bývajúcemu v D. XXX, 5/ U. E., bývajúcemu v D. XXX, 6/ N. A., bývajúcemu v D., F. XXX/XX, 7/ A. A., bývajúcemu v D. T. XX/XX, 8/ N. N., bývajúcemu v D. XXX, 9/ G. M., bývajúcej v D. U. XXX/X, 10/ Z. U., bývajúcej v D. XXX, 11a/ R. E., bývajúcemu v T. nad D., D. XXX/XX, 11b/ Z. E., bývajúcemu v S. XXX, 11c/ Z. E., bývajúcej v F. XXX, F. -R., 11d/ Ing. A. E., bývajúcemu v D. nad D., S. XXX/XX, 11e/ A. E., bývajúcemu v F. - R. XXX, 11f/ Z. E., bývajúcemu v S., B. XXXX/XX, 11g/ P. E., bývajúcej v M. R. XXX, 11h/ S. E., bývajúcemu v F. - R., R. XX (ako právni nástupcovia po pôvodne žalovanej v 11/ R. E., zomrelej XX. U. XXXX), 12/ M. D., bývajúcej vo N., Q. XXX, 13a/ Z. E., bývajúcemu v N., L. XXX/XXB, (ako právny nástupca po pôvodne žalovanej 13/ S. E., zomrelej X. Z. XXXX), 14/ R. Q., bývajúcemu v D. XXX, 15/ P. Z., bývajúcej v D. XXX/XX, 16/ Ing. A. V., bývajúcemu v D., K. XXX/XX, žalovaní 1/ až 10/, 12/, 14 až 16/ zastúpení Mgr. Igorom Paliderom, advokátom so sídlom v Zubrohlave, Klinec II. 215, o určenie neplatnosti právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 3C/40/2013, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2020 sp. zn. 9Co/218/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcov 1/ a 2/ o d m i e t a.

Žalovaným 1/ až 16/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Námestovo (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) ostatným rozsudkom z 31. januára 2019 č. k. 3C/40/2013-334 zamietol žalobu žalobcov 1/ a 2/ (ďalej spolu aj „žalobcovia“) a žalovaným 1/ až 10/, 12/ a 14/ až 16/ priznal náhradu trov konania. Žalovaným 11a/ až 11h/ a 13 náhradu trov konania nepriznal. Na základe zisteného skutkového a právneho stavu veci dospel k záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, ako aj o nedostatku

aktívnej vecnej legitímácie žalobcov voči žalovaným 1/ až 7/, 9/, 10/, 12/ až 15/.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov rozsudkom z 30. apríla 2020 sp. zn. 9Co/218/2019 (ďalej aj „napadnuté odvolacie rozhodnutie“) prvostupňový rozsudok potvrdil v časti, v ktorej žalobu žalobcov proti žalovaným 1/ - 7/, 9/, 10/, 12/ - 15/ zamietol, vrátane nadväzujúceho výroku o nároku na náhradu trov konania a zrušil v časti, v ktorej žalobu žalobcov proti žalovaným 8/, 11a/ - 11h/ zamietol, vrátane nadväzujúceho výroku o nároku na náhradu trov konania.

3. Proti napadnutému odvolaciemu rozhodnutiu podali žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, a to podľa § 420 písm. f/ CSP. Dovolanie odôvodnili nepreskúmateľnosťou napadnutého odvolacieho rozhodnutia spočívajúcou najmä v tom, že odvolací súd opomenul rozhodnúť vo vzťahu k žalovanému 16/. Žalobcovia navrhli zrušiť obe rozhodnutia nižších súdov a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, v prípade úspechu priznať im náhradu dovolacích trov. Zároveň požiadali o odklad vykonateľnosti napadnutého odvolacieho rozhodnutia, čo v podstatnom odôvodnili zásadou hospodárnosti efektívnosti konania.

4. Žalovaní sa k dovolaniu nevyjadrili.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1Cdo/18/2018, 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 4Cdo/209/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

9. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

10. V danom prípade vyvodili žalobcovia prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sú nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej

v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

12. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobcovia namietali nepreskúmateľnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktorá mala spočívať v tom, že odvolací súd opomenul rozhodnúť vo vzťahu k žalovanému 16/ (bod 3).

13. V súvislosti s dôvodmi žalobcami namietanej zmätočnosti (bod 13) najvyšší súd predovšetkým uvádza, že úlohou súdu v sporovom konaní je rozhodnúť vždy o celej prejednávanej veci. Otázka, či v konečnom rozsudku bol vyčerpaný celý predmet konania, súvisí aj s viazanosťou súdu žalobným návrhom (§ 216). To znamená, že tak ako na jednej strane súd v zásade nesmie prekročiť žalobný návrh, na druhej strane ho musí úplne „vybaviť“. Na strane druhej nie však každý vadný postup nižších súdov je spôsobilý porušiť právo na spravodlivý proces v takej miere, že je potrebné túto vadu reparať v rámci opravných prostriedkov (riadnych, či mimoriadnych); uvedené platí o to viac, ak namietanú vadu je možné odstrániť napr. postupom podľa § 224, či § 225 CSP (princíp subsidiarity). Práve o tento prípad ide aj v danej veci. Navyše najvyšší súd už opakovane vyslovil názor, že spôsobilým predmetom dovolania môže byť len konkrétny (existujúci) výrok, ktorý tvorí súčasť výrokovej časti rozhodnutia odvolacieho súdu. Inak povedané predmetom dovolania môže byť iba výrok, ktorý bol odvolacím súdom vydaný, a nie výrok neexistujúci (napr. 7Cdo/186/2019, 7Cdo/209/2020, 7Cdo/253,254/2022).

14. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobcov, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

15. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.